

MENTOR

AKADEMİK SANAT VE TASARIM DERGİSİ
ACADEMIC ART & DESIGN JOURNAL
e-ISSN: 3062 – 3022, <https://mentorakademik.com>
Mentor, Cilt:1, Sayı:3, 197-205, 2025
DOI: 10.64293/mentor.v1i3.38

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

TÜRKİYE'DE KLASİK BATI MÜZİĞİ KEMAN EKOLLERİ ÜZERİNE HAZIRLANAN BİLİMSEL YAYINLARIN KURUMSAL DAĞILIM, TÜR, KONU VE YIL ANALİZİ

Ezgi YÜRÜMEZ¹

Öz

Müzikte ekol kavramı; belirli bir geleneğe bağlı olarak gelişen teknik, üslup, repertuvar anlayışı ve pedagojik yaklaşımları bütüncül olarak ele alan bir terimdir. Keman eğitiminde ekoller; çalgı tekniğinin gelişiminde, müzikal ifade biçimlerinin şekillenmesinde ve icra geleneğinin aktarılmasında belirleyici bir rol oynamaktadır. Dünya çapında Rus, Alman, Fransız-Belçika ve Macar gibi farklı keman ekoller, tarihsel süreç içinde kendilerine özgü teknik ve estetik yorumlar geliştirmiştir. Türkiye’de ise Cumhuriyet dönemiyle birlikte klasik batı müziği keman eğitiminin gelişmesi sürecinde, yukarıda örnek olarak belirtilen ekollerin etkisiyle inşa edilen bir keman eğitimi anlayışı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın hedefleri doğrultusunda yapılan literatür taraması sonucunda, 1993-2025 yılları arasında Türkiye’de klasik batı müziği keman ekoller üzerine hazırlanan 6 tez, 2015-2025 yılları arasında 7 makale, 2022 ve 2023 yılında 2 kitap bölümü olmak üzere toplam 15 bilimsel yayın olduğu ve bu bilimsel yayınlar içerisinde 6 Rus, 3 Fransız ve 2 Alman ekolü üzerine çalışmalar olduğu, ekollerin genel değerlendirilmesi ve Türkiye’de ekollerin uygulanması üzerine ise 4 bilimsel yayın olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın amacı, Türkiye’de keman ekoller üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerini ve akademik dergilerde yer alan yayınları inceleyerek yıllara, kurumlara ve konu başlıklarına göre dağılımlarını ortaya koymaktır. Bu bağlamda araştırma keman ekoller ile ilgili hazırlanmış akademik çalışmaların analiz edilmesi, mevcut durumun belirlenmesi ve ileride yapılabilecek bibliyometrik yöntemli çalışmalar açısından da önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Keman, Ekol, Eğitim.

INSTITUTIONAL DISTRIBUTION, TYPE, SUBJECT AND YEAR ANALYSIS OF SCIENTIFIC PUBLICATIONS ON CLASSICAL WESTERN MUSIC VIOLIN ÉCOLES IN TÜRKİYE

Abstract

The concept of a school in music is a term that comprehensively addresses the technical, stylistic, repertoire understanding, and pedagogical approaches that develop within a specific tradition. In violin education, schools play a decisive role in the development of instrumental technique, the shaping of musical expression forms, and the transmission of performance tradition. Throughout history, different violin schools around the world, such as Russian, French, German, Belgian, and Hungarian, have developed their own unique technical and aesthetic interpretations. In Türkiye, with the advent of the Republican era, a violin education approach emerged that was influenced by the schools mentioned above during the development of classical Western music violin education. As a result of the literature review conducted in line with the objectives of the research, it was determined that there were a total of 15 scientific publications, including 6 theses prepared on violin schools of classical western music in Türkiye between 1993-2025, 7 articles between 2015-2025, 2 book chapters in 2022 and 2023, and among these scientific publications, there were studies on 6 Russian, 3 French and 2 German schools, and 4 scientific publications on the general evaluation of schools and the application of schools in Türkiye. The aim of the research is to examine postgraduate theses prepared on violin schools in Türkiye and publications in academic journals, revealing their distribution by year, institution, and subject heading. In this context, the research is also significant in terms of analysing academic studies on violin schools, determining the current situation and bibliometric studies that can be done in the future.

Keywords: Violin, École, Education.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Müzik Bölümü, Müzik Toplulukları Anasanat Dalı, ezgi.yurumez@yildiz.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0651-7521.

Giriş

Ekol sözcüğü, Türk Dil Kurumu açıklamasına göre Fransızca *école* kelimesinden dilimize geçmiş bulunmaktadır ve “bir bilim veya sanat dalında kendine özgü yöntem ve özellikler barındıran yaklaşım veya akım, okul” şeklinde nitelendirilmiştir (Türk Dil Kurumu, 2025). Balyemez (2017), çalışmasında ekol ve okul kelimeleri üzerinde yoğunlaşmış, mevcut farklı görüşleri şu şekilde listelemiş ve yorumlamıştır:

1. görüş: Okul kelimesi, Türkçe oku- fiiline “-l” fiilden isim yapma eki getirilerek türetilmiştir. 2. görüş: Bu kelimenin Türkçe oku- fiili ile ilgisi yoktur; Fransızca ekol (ecole) kelimesinin Türkçeye aktarılmış şeklidir. 3. görüş: Fransızca ekol (ecole) kelimesinden esinlenilerek Türkçe oku- fiilinden türetilmiştir. Görüldüğü gibi genel olarak üç farklı görüş ortaya atılmıştır. Eldeki ilk ve son yapının okul olduğu, bu yapıda herhangi bir değişiklik meydana gelmediği varsayılırsa her üç görüşün de kabul edilebilirlik yönü bulunmaktadır. 80-90 yıllık bir geçmiş bulunan kelimenin bu kadar tartışılması da üzerinde durulması gereken bir konudur (Balyemez, 2017:118).

Bu çalışmada kullanılan ekol kelimesi çalgı eğitiminde kullanılan kendine özgü yöntem anlamına gelirken sözlükte yer aldığı üzere okul olarak eş anlam kullanılsa da ekol ve okul kavramları birbirinden bazı nüanslarla ayrılabilir. Bu ince farklar literatür taraması sırasında da görülmüştür. Her ne kadar “school” kelimesi Türkçeye “okul” olarak çevrilse de bu araştırmanın konusuna uygun olarak ülkemizde bu kavram, genellikle Fransızca kökenli “*école*” sözcüğünden gelen “ekol” terimiyle ifade edilmektedir.

Keman ekolleri üzerine yapılan çalışmalar makalenin evren ve örneklem bölümünde belirtilen veri tabanları üzerinden incelendiğinde çeviride eş anlamlı olarak kullanılan okul kavramının daha az tercih edildiği, farklı eğitim sorunlarına değinildiği ve sınırlı sayıda çalışmada kullanıldığı gözlemlenmiştir. Rodrigues (2009), bir keman ekolünün, keman çalma teknikleri ve müzik yapmayla ilgili bir felsefenin birleşimi olduğunu savunmuş ve iyi bir ekolün sırrının tutarlılık olduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda, okul teriminin ekol anlamında kullanıldığı veya anahtar kelimeler bakımından içerik açısından benzerlik taşıyan çalışmalar incelendiğinde; okul terimi altında yetiştirilmiş sanatçılar veya keman çalma tekniklerinin yeni bir ideolojiye ve sürekliliğe sahip olmaması açısından incelenen konu özelinde veri sunmadığı görülmüştür. Ayrıca, incelenen bazı çalışmalarda bilimsel temellendirme açısından eksiklikler olduğu ve metodolojik açıdan ele alınan “okul” kavramlarının, söz konusu ekollerin teknik ve pedagojik bütünlüğünü yansıtmakta sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle öğrencilerin yetiştirilme süreçlerine ilişkin somut ve sistematik veri sunmayan; daha çok terimsel benzerlikler, belirli isimler ya da tekil eğitmen yaklaşımları üzerinden klasik batı müziği keman yorumculuğu adına “Türk okulu” kavramını ele alan çalışmalar, bu araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Bununla birlikte, bu tür çalışmaların gelecekte daha kapsamlı verilerle desteklenmesi, Türk keman eğitimi geleneğinin gelişimine yönelik anlayışı derinleştirebilir ve alandaki tartışma ve araştırmalara yeni bir boyut kazandırabilir.

Keman ekolleri, müzik eğitimi ve sahne performansı açısından tarihsel süreçte farklı ülkelerin ve kültürlerin müzikal yaklaşım, teknik ve estetik anlayışlarını yansıtan önemli bir konudur. Her bir ekol, sadece teknik farklılıkları değil aynı zamanda kendine özgü pedagojik yaklaşımları ve yorum geleneğini de içermektedir. Türkiye’de Cumhuriyet döneminden itibaren keman eğitiminin gelişiminde Avrupa kökenli ekollerin belirleyici etkisi olduğu görülmektedir. Özellikle Türkiye’ye gelen yabancı keman eğitmenlerinin katkılarıyla keman eğitimi, belirli ekollerin çizgisinde şekillenmiş; zamanla yerli sanatçılar ve eğitmenler aracılığıyla bu yaklaşımlar yaygınlaşmış ve eserleri yorumlama biçimlerine uyarlanmıştır.

Literatür incelendiğinde; ekol kavramı, çalgı ekolü ve keman ekolleri üzerine yapılan çalışmalar olduğu görülmektedir. Şişman’a (2018) göre ekol kavramından yola çıkıldığında bir grup sanatçının kendilerine özgü oluşturdıkları farklı tarz ve biçimlerde eserler vermeleri belli bir akımı oluşturmakta ve aynı zamanda okul olarak da adlandırılmaktadır. Öztuna (1990), güzel sanatlarda takip edilen hususi yola mektep derken; Aslan (2025), bir sanatçının inandığı ve takip ettiği akım çerçevesindeki yorumculuk anlayışının gerekliliklerini yerine getirmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu bağlamda, ekol kavramı sadece

bir eğitim kurumunu değil, aynı zamanda sanatçının icra ve yorum anlayışını şekillendiren felsefi ve pedagojik bir çerçeveyi de ifade etmektedir.

Aydar (2002), çalgı ekolünü bir çalgının çalınmasında ve öğretilmesinde kullanılan özgün yol ve yöntem olarak tanımlamıştır. Bu yöntemlerin bulunması ve olgunlaşmasının yüzyıllar aldığını, çalgının ve yayın geçirdiği evrimler ile yeni teknik buluşların eklenmesiyle ve günün beğeni etkilerinden etkilenerek gelişmelerini sürdürdüklerini belirtmiştir. Öztürk'e (2012) göre keman ekolleri; keman çalma teknikleri, müzikal yorum ve sanatsal ifade gücü, sağ ve sol eldeki bütünlüğün sağlanması ve doğru tekniğin öğretilmesi ve geliştirilmesindeki yöntemler gibi temel unsurları içerir. Ayrıca keman ekollerini, sağ ve sol eldeki bütünlüğün çalışma prensipleri doğrultusunda doğru tekniğin öğretilmesi ve geliştirilmesindeki yöntemler, müzikal yorum ve sanatsal ifade gücü gibi, kemancılıkla ilgili tüm konuları bütünlük içinde irdeleyen bir sistem olarak tanımlamıştır.

Ketenci'ye (2005) göre, Alman ekolü; keman tekniğinin bilimsel bir yaklaşımla ele alınmasına ve pedagojik materyallerin sistematik olarak geliştirilmesine önem vermiştir. Joseph Joachim gibi önemli figürler, Alman ekolünün gelişiminde ve uluslararası alanda tanınmasında büyük rol oynamışlardır. Yang'a (2020) göre, İtalyan keman ekolü; kemanın kökeni ve gelişiminde en eski ve en önemli ekoldür. Kemanın modern formu 16. yüzyılda İtalya'da ortaya çıkmıştır. Andrea Amati gibi keman yapım ustaları, kemanın bugünkü şeklini almasında önemli rol oynamışlardır. Barok dönemde, İtalyan keman müziği kültürü, hümanist düşünce ve müzik estetiği sayesinde büyük bir gelişim göstermiştir. Arcangelo Corelli, Antonio Vivaldi, Giuseppe Tartini gibi besteciler, keman konçertoları ve sonatlarıyla bu ekolün temelini atmışlardır. Lankovsky (2016), Yuri Yankelevich'in Rus keman ekolünün pedagojik çalışmalarıyla en çok öne çıkan isimlerinden biri olduğunu belirtmiştir. Yuri Yankelevich; pedagojik sürecin bilimsel bir temele dayalı olduğunu, beden ve zihnin sistemli çalışması gerektiğini belirtmiştir. Yankelevich de Auer gibi öğrencilerin bireyselliğine önem vermiş ve her öğrencinin fiziksel ve psikolojik farklılıklarını göz önünde bulundurarak çalıştırmaya özen göstermiştir.

Tüm bu bilgiler ışığında, bu araştırmanın amacı, Türkiye'de klasik batı müziği keman ekolleri üzerine hazırlanan bilimsel yayınların analiz edilmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan araştırma sorularına cevap aranmıştır:

- Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan çalışmaların yayın türüne göre dağılımları nasıldır?
- Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan çalışmalar en çok hangi üniversitelerde hazırlanmıştır?
- Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan bilimsel yayınların konuya göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Nitel araştırmaları; "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma" olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008:39).

Araştırmanın Modeli

Çalışmanın ana hattı tarama modeli üzerine kurulmuştur. Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, incelenen alanda bulunan kayıtlı çalışmalar incelenerek veri elde edilmektedir. Karasar'ın (2006) tarama modeli için "geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan çalışmalar" şeklindeki tanımı, Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan lisansüstü tezler ve akademik dergilerde yayımlanan bilimsel makaleler üzerine durum tespiti yapılmasına ilişkin hedefle örtüşmektedir. Bir başka ifadeyle bu çalışmada kullanılan doküman analizi; basılı ve elektronik (bilgisayar tabanlı ve internet erişimli) materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde gerçekleşen bir dizi işlemdir (Bowen, 2009).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, Türkiye’de keman ekolleri üzerine hazırlanmış lisansüstü tezleri ve akademik dergilerde yer alan yayınları inceleyerek yıllara, kurumlara, en sık işlenen ekol ve örneklerine ve konu başlıklarına göre dağılımlarını ortaya koymaktır. Böylelikle hem müzik eğitimi literatürüne katkı sağlanması hem de gelecek çalışmalara yol gösterici bir çerçeve sunulması hedeflenmektedir. Dolayısıyla bu araştırma, keman ekolleri ile ilgili hazırlanmış akademik çalışmaların analiz edilmesi, mevcut durumun belirlenmesi ve ileride yapılabilecek bibliyometrik yöntemli çalışmalar açısından önem arz etmektedir.

Evren ve Örneklem

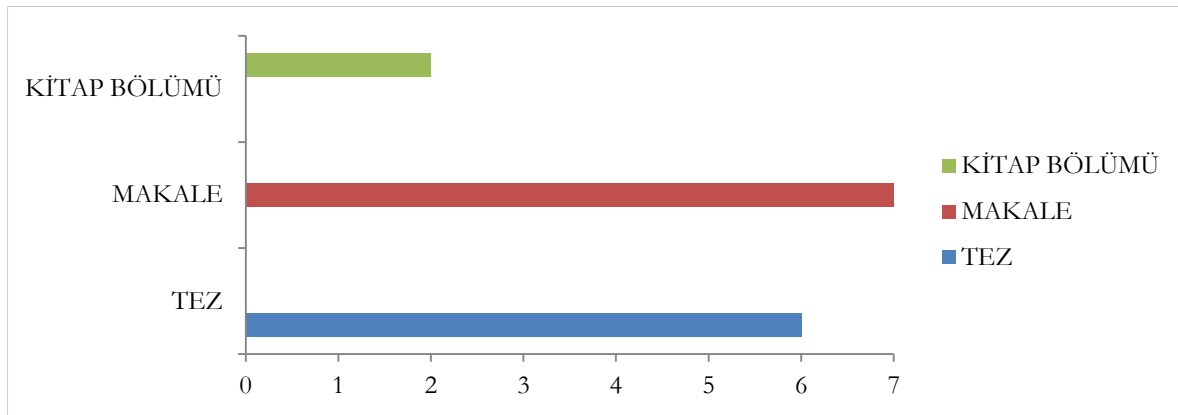
Araştırmanın evrenini Yükseköğretim Kurulu’nun (YÖK) internet sitesindeki tez merkezi veri tabanında keman ve ekol anahtar kelimeleri kullanılarak taranan müzik alanındaki tüm tezler ve DergiPark ve Google Scholar gibi akademik arama motorları ve veri tabanları üzerinden yapılan detaylı taramalar sonucu ulaşılan tüm bilimsel yayınlar oluşturmıştır. Örneklemine ise araştırmanın hedefleri doğrultusunda yapılan literatür taraması sonucunda YÖK veri tabanından erişilebilen 6 tez ve DergiPark ve Google Scholar gibi akademik arama motorları ve veri tabanları üzerinden yapılan detaylı taramalar sonucu elde edilen 7 makale ve 2 kitap bölümü olmak üzere toplam 15 bilimsel yayın oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla, araştırmanın hedefleri doğrultusunda ilgili literatür taraması yapılmıştır. Yükseköğretim Kurulu’nun internet sitesindeki tez merkezi veri tabanında keman ve ekol anahtar kelimeleri kullanılarak müzik alanındaki tüm tezler taranmıştır. Bu tarama sonucunda, 5 tez YÖK veri tabanından erişilebilirken, içlerinden 1 tez erişime kapalı olduğundan, Türkiye Belge Sağlama ve Ödünç Verme Sistemi (TÜBESS) aracılığıyla elde edilmektedir. Tez dışındaki 7 makale ve 2 kitap bölümü ise DergiPark ve Google Scholar gibi akademik arama motorları ve veri tabanları üzerinden yapılan detaylı taramalarla belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımları aracılığıyla grafik halinde sunulmuştur.

Bulgular

Şekil 1’de Türkiye’deki keman ekolleri üzerine yazılan çalışmaların yayın türüne göre dağılımları yer almaktadır. Yükseköğretim Kurulu’nun internet sitesindeki tez merkezi veri tabanında keman ve ekol anahtar kelimeleri kullanılarak müzik alanında yayımlanmış 6 tez, DergiPark ve Google Scholar akademik arama motorları ve veri tabanları üzerinden yapılan detaylı taramalarla belirlen 7 makale ve 2 kitap bölümü olduğu görülmektedir.

Şekil 1. Türkiye'deki keman ekolleri üzerine yazılan çalışmaların yayın türüne göre dağılımları.

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

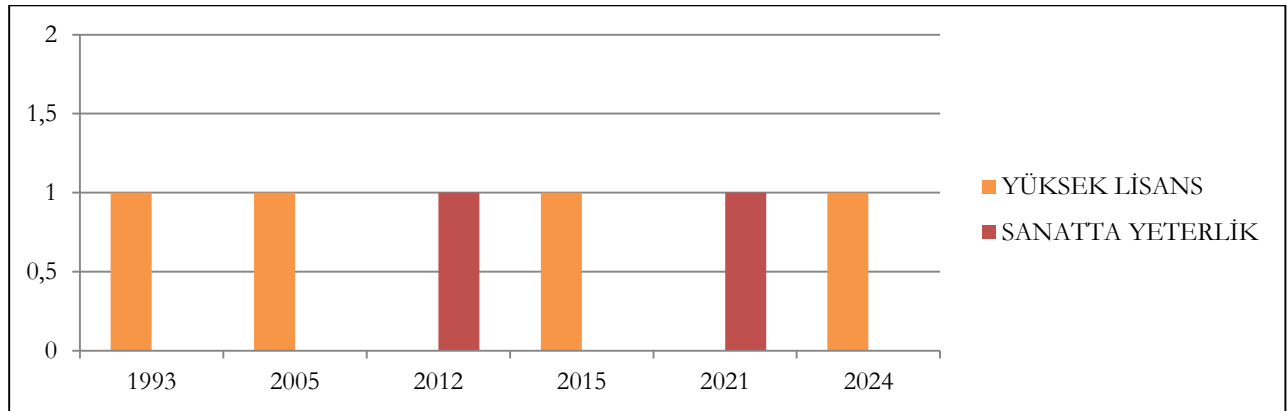
İlgili literatürde keman ekolleri üzerine çalışma yapan araştırmacılar ve eserleri ise şu şekilde öne çıkmaktadır;

Tablo 1. *İlgili Literatürde Keman Ekolleri Üzerine Çalışma Yapan Araştırmacılar ve Eserleri*

	Yazar	Yıl	Konu
Tezler	Ezgi Gönülüm	1993	Keman Ekolleri
	Nilgün Yüksel Ketenci	2005	Alman Keman Ekolü
	Özlem Duygu Öztürk	2012	20. Yüzyıl Rus Keman Ekolünde Pedagojik Yaklaşımlar ve Sağ El Teknikleri ile İlgili Uygulamalar
	Burcu Zorlu	2015	Fransız-Belçika Keman Ekolü ve Bu Ekolün 3 Büyük Temsilcisi Bériot, Vieuxtemps ve Ysaÿe Üzerine Bir İnceleme
	Aslıhan Koçer Fedorean	2021	Rus Keman Ekolü ve Leopold Auer'in Keman Tekniğine Olan Yaklaşımları
	Sezin Bülbül	2024	Keman Ekollerinin Temel Başlangıç Teknikleri Özelinde İncelenmesi
Makaleler	Özlem Akın Şişman	2018	Dünyadaki Önemli Keman Ekolleri ve Türkiye'de Uygulanan Ekoller
	Aslıhan Koçer Fedorean	2018	Leopold Auer'in Rus Keman Ekolündeki Yeri ve Önemi
	Melek Gökboğa, Füsün Naz Altınel	2025	Fransız ve Rus Keman Ekollerinin Teknik ve Pedagojik Açılardan Karşılaştırılması
	Özlem Duygu Dağ	2023	20. Yüzyıl Rus Keman Ekolünde Pedagojik Yaklaşımlar
	Aslıhan Koçer	2025	Fransız Keman Ekolü'nde Rodolfo Kreutzer'in Rolü ve Pedagojik Katkıları
	Şükriye Tuğçe Renda	2022	Türkiye'de Uluslararası Düzeyde Tanınan Keman Solistlerinin Keman Ekollerine Bakış Açılıarı Üzerine Bir Değerlendirme
Kitap Bölümü	Sonat Coşkuner	2015	Türk Keman Ekolü Neden İstenilen Düzeyde Değildir?
	Yılmaz Lekesizgöz	2022	Keman Eğitiminde Alman-Avusturya Keman Ekolü ve Öne Çıkan Kemancı Besteciler
	Yılmaz Lekesizgöz, Hüseyin Bülent Akdeniz	2023	Rus Keman Ekolünün Önemli Bestecileri ve Keman Çalma Tekniklerinin İncelenmesi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

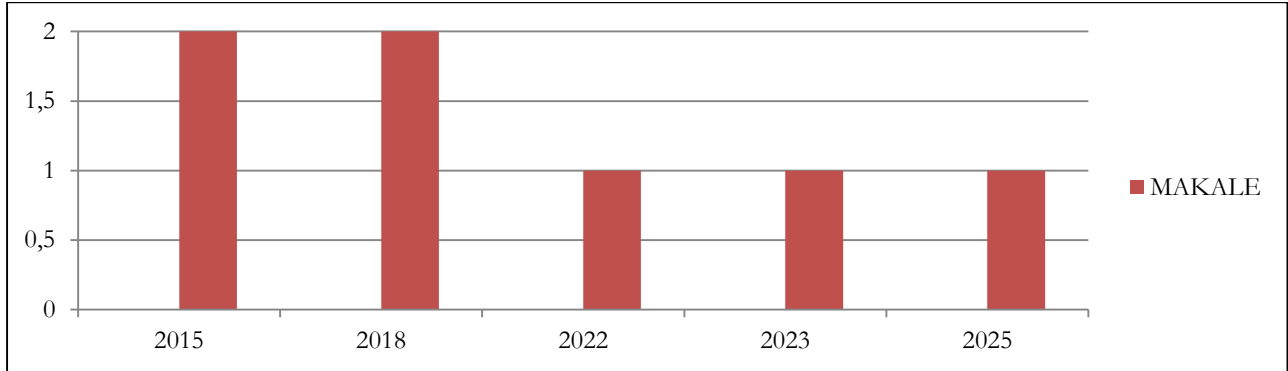
Şekil 2'de, Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan bilimsel yayınlarda lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı yer almaktadır. Keman ekolleri alanında yazılmış lisansüstü tezlerin 1993-2024 yılları arasında olduğu, 1993-2005-2015 yıllarında tamamlanmış 3 yüksek lisans tezi, 2024 yılında tamamlanmış 1 yüksek lisans tezi olduğu görülmektedir. 2012 ve 2021 yıllarında tamamlanmış 2 sanatta yeterlik tezi olduğu, buna karşın 2015 ve 2024 yılında keman ekolleri alanında yazılmış sanatta yeterlik tezi olmadığı görülmektedir.

Şekil 2. *Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan bilimsel yayınlarda lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı.*

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 3’te, Türkiye’de keman ekolleri üzerine yazılan makalelerin yıllara göre dağılımı yer almaktadır. Keman ekolleri alanında yazılmış makalelerin 2015-2025 yılları arasında olduğu, 2015 ve 2018 yıllarında yayımlanmış ikişer makale, 2015-2022-2023 yıllarında ise yayımlanmış birer makale olduğu görülmektedir.

Şekil 3. Türkiye'deki keman ekolleri üzerine yazılan makalelerin yıllara göre dağılımı.

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

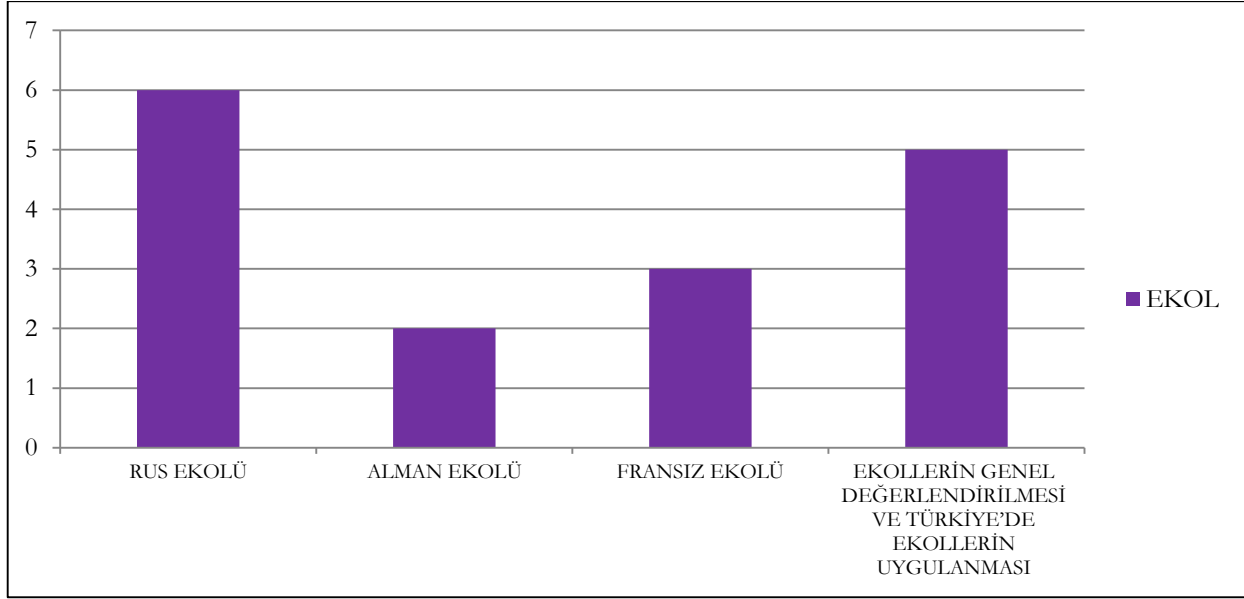
Tablo 2’de Türkiye’de keman ekolleri üzerine yapılan çalışmaların üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre; Anadolu Üniversitesi ve Trakya Üniversitesi’nde 2’şer bilimsel çalışma; Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Nişantaşı Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Karabük Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi’nde 1’er bilimsel çalışma olmak üzere toplamda 15 yayın bulunduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Türkiye’de Keman Ekolleri Üzerine Yapılan Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	f %
Gazi Üniversitesi	1
İstanbul Üniversitesi	1
Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1
Mersin Üniversitesi	1
Nişantaşı Üniversitesi	1
Pamukkale Üniversitesi	1
İnönü Üniversitesi	1
Ankara Üniversitesi	1
Yaşar Üniversitesi	1
Trakya Üniversitesi	2
Anadolu Üniversitesi	2
Karabük Üniversitesi	1

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 4’te, Türkiye’de keman ekolleri üzerine yazılan bilimsel yayınların konuya göre dağılımı yer almaktadır. Rus ekolü üzerine 6, Alman ekolü üzerine 2, Fransız ekolü üzerine 3, ekollerin genel değerlendirilmesi ve Türkiye’de ekollerin uygulanması üzerine ise 4 bilimsel yayın olduğu görülmektedir.

Şekil 4. Türkiye'de keman ekolleri üzerine yazılan bilimsel yayınların konuya göre dağılımı.

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada, Türkiye'de klasik batı müziği keman ekolleri üzerine hazırlanan bilimsel yayınlar incelenmiş ve 1993–2025 yılları arasında toplam 15 çalışmaya ulaşıldığı belirlenmiştir. Bu çalışmaların 6'sı lisansüstü tez, 7'si makale ve 2'si kitap bölümü niteliğindedir. Bulgular, yayınların özellikle 2015 sonrasında yoğunlaştığını ve en çok üzerinde durulan ekolün Rus ekolü olduğunu ortaya koymuştur. Üniversitelere göre dağılımda ise Anadolu Üniversitesi ve Trakya Üniversitesi'nin ikişer çalışma ile öne çıktığı görülmüştür.

Araştırmanın bulguları, Türkiye'de keman ekolleri üzerine yapılan çalışmaların henüz sistematik bir bütünlük kazanmadığını göstermektedir. Çalışmaların önemli bir kısmı belirli ekollerin tarihsel ve pedagojik özelliklerini tanıtmakla sınırlı kalmakta ancak ekollerin çağdaş Türk keman pedagojisine yansımaları, öğretim yöntemleri üzerindeki etkileri veya karşılaştırmalı analizleri yeterince ele alınmamaktadır.

Türkiye'de klasik batı müziği keman ekolleri üzerine yapılan çalışmaların sınırlı sayıda olması, aslında yalnızca akademik üretimin azlığını değil, aynı zamanda keman eğitiminin ekoller bağlamında ele alınışındaki eksiklikleri de göstermektedir. Dünya müzik tarihinde ekoller, yalnızca teknik bir alan değil, aynı zamanda kültürel ve estetik bir kimlik olarak var olmuşlardır. Rus, Alman ya da Franco-Belgian vb. keman ekollerini güçlü kılan unsur yöntemlerin ardında yer alan felsefi yaklaşım ve süreklilik olmuştur.

Türkiye'de ise bu tür bir süreklilikten söz etmek zordur. Ekollere dair akademik çalışmaların azlığı, aynı zamanda pratikte bu geleneklerin bütünlüklü bir biçimde aktarılmadığının da göstergesidir. Çoğu zaman tek bir sanatçının ya da hocanın kişisel çabalarıyla sürdürülen yaklaşımlar, bir ekol kimliği kazanamadan kesintiye uğramaktadır. Bu noktada akla şu soru gelmektedir: Türkiye neden kendi özgün keman ekolünü yaratamamaktadır? Bunun nedeni, bireysel başarıların eğitim çatısı altında bir yapıya dönüşmemesi, pedagojik sistemin sürekliliğe dayalı bir miras oluşturamaması ve çoğu zaman batı kaynaklı modellerin yalnızca takipçisi olmakla yetinilmesidir. Dolayısıyla bu çalışma, yalnızca mevcut durumu betimlemekle kalmamakta, aynı zamanda geleceğe dair bir sorumluluk da yüklemektedir. Türkiye'de keman eğitiminin özgün bir ekole kavuşabilmesi için, bireysel başarıların ötesinde kurumsal politikalar, pedagojik süreklilik ve kültürel kimliği merkeze alan bütüncül bir yaklaşım gereklidir. Mevcut literatürün sınırlılığı, aslında geleceğin araştırmacılarına bir çağrı niteliği taşımaktadır.

Kaynakça

- Aslan, E. M. (2025). Estetiğin veya doğrunun izindeki yorumcunun analizi: Tanburi Cemil Bey Muhayyer Saz Semâisi örneği. *Online Journal of Music Sciences*, 10(3), 631-660. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1655531>
- Aydar, S. Ç. (2002). *Evrinsel viyola eğitiminin Türkiye boyutu içinde ulusal ekol yaratma araştırması* (Tez No. 112960) [Sanatta yeterlik tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Balyemez, S. (2017). Okul kelimesi, ekol’den mi geliyor?. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* (40), 115-147. <http://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/321204>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bülbül, S. (2024). *Keman ekollerinin temel başlangıç teknikleri özelinde incelenmesi* (Tez No. 910323) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez merkezi.
- Coşkun, S. (2015). Türk keman ekolü neden istenilen düzeyde değildir? *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-9.
- Dağ, Ö. D. (2023). 20. yüzyıl Rus keman ekolünde pedagojik yaklaşımlar. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 10(91), 142-150. <https://doi.org/10.26450/jshsr.3443>
- Fedorean, A. K. (2018). Leopold Auer’in Rus keman ekolündeki yeri ve önemi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 4(1), 132-139. <https://doi.org/10.22252/ijca.425847>
- Gökboğa, M. ve Altınel, F. N. (2025). Fransız ve Rus keman ekollerinin teknik ve pedagojik açıdan karşılaştırılması. *Online Journal of Music Sciences*, 10(3), 433-449. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1706968>
- Gönlüm, E. (1993). *Keman ekolleri* (Tez No. 28832) [Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Ketenci, N. Y. (2005). *Alman keman ekolü* (Tez No: 214692) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Koçer Fedorean, A. (2021). *Rus keman ekolü ve Leopold Auer’in keman tekniğine olan yaklaşımları* (Tez No. 676710). [Sanatta yeterlik tezi, Yaşar Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Koçer, A. (2025). The role of Rodolphe Kreutzer in the french violin school and his pedagogical contributions. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 29, 20-36. <https://doi.org/10.35826/ijoec.2865>
- Lankovsky, M. (2016). *The Russian violin school: The legacy of Yuri Yankelevich*. Oxford University Press.
- Lekesizgöz, Y. (2022) Keman eğitiminde Alman-Avusturya keman ekolü ve öne çıkan kemancı besteciler müzik eğitiminde akademik çalışmalar (H. B. Akdeniz ve A. Ö. Akdeniz, Ed.). *Motion Graphics Book Layout*. Lyon: Livre de Lyon.
- Lekesizgöz, Y. ve Akdeniz, H. B., (2023). Rus keman ekolünün önemli bestecileri ve keman çalma tekniklerinin özellikleri. *Müzikte Sanatsal Yaklaşımlar* (ss. 105-119), Lyon: Livre de Lyon.
- Öztuna, Y. (1990). *Büyük Türk musikisi ansiklopedisi*. Kültür Bakanlığı Yayınları, Başbakanlık Yayınevi.

- Öztürk, Ö. D. (2012). *20. yüzyıl Rus keman ekolünde pedagojik yaklaşımlar ve sağ el teknikleri ile ilgili uygulamalar* (Tez No. 342250) [Sanatta yeterlik tezi, Trakya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Renda, Ş. T. (2022). Türkiye’de uluslararası düzeyde tanınan keman solistlerinin keman ekollerine bakış açıları üzeri ne bir değerlendirme. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(32), 212-235.
- Rodrigues, R. (2009). *Selected students of Leopold Auer: A study in violin performance practice*. [Unpublished doctoral dissertation, University of Birmingham, Department of Music, School of Humanities].
- Şişman, Ö. A. (2018). Dünyadaki önemli keman ekolleri ve Türkiye’de uygulanan ekoller. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 14(4), 361-375.
- Türk Dil Kurumu. (2025). Ekol. *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr>
- Yang, Z. (2020). Italian violin music culture in Baroque period. *International Journal of Art Innovation and Development*, 1(4), 41-53. <https://doi.org/10.38007/IJAID.2020.010404>
- Zorlu, B. (2015). *Fransız-Belçika keman ekolü ve bu ekolün 3 büyük temsilcisi Bériot, Vieuxtemps ve Ysaÿe üzerine bir inceleme* (Tez No. 393355). [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.